

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 1603/24
29.5.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Сање Агатоновић, председника већа и судија Весне Секулић и Данице Косовац, чланова већа у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Браковић, адвокат из Сопота, Космајски трг 15, против тужених ББ из ..., чији је пуномоћник Драгош Цукавац, адвокат из Београда - Нови Београд, Мурска 14/6, ВВ из ... и ГГ из ..., ради поништаја усменог завештања, одлучујући о жалби тужене ББ изјављеној против пресуде Основног суда у Младеновцу – Судске једнице у Сопоту П 308/22 од 30.5.2023. године, исправљене решењима истог суда П 308/22 од 18.12.2023. године и П 308/22 од 5.4.2024. године, у седници већа одржаној дана 29.5.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене ББ и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Младеновцу – Судске једнице у Сопоту П 308/22 од 30.5.2023. године, исправљена решењима истог суда П 308/22 од 18.12.2023. године и П 308/22 од 5.4.2024. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужене ББ за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Младеновцу – Судске једнице у Сопоту П 308/22 од 30.5.2023. године, исправљеном решењима истог суда П 308/22 од 18.12.2023. године и П 308/22 од 5.4.2024. године, првим ставом изреке усвојен је тужбени захтев, па је поништено усмено завештање из разлога рушљивости и то изјаве завештања дате пред сведоцима и утврђено је да иста не представља израз последње воље сада покојног ДД, а које је проглашено пред Основним судом у Младеновцу – Судском јединицом у Сопоту, дана 3.7.2019. године у предмету О 332/19 иза покојног ДД из ..., ..., рођеног дана ...године и преминулог дана 10.1.2015. године, којом изјавом је оставио у наслеђе стан у ... и сву покретну и непокретну имовину туженој ББ из ... Другим ставом изреке, обавезана је тужена ББ да тужиоцу АА накнади трошкове парничног поступка у износу од 164.750,00 динара.

Благовремено изјављеном жалбом тужена ББ је првостепену пресуду побијала из свих разлога прописаних одредбом члана 373 став 1 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11...18/20). Трошкове другостепеног поступка одређено је тражила.

Испитујући правилност ожалбене пресуде сагласно овлашћењима предвиђеним чланом 386 Закона о парничном поступку, Апелациони суд је оценио да жалба тужене ББ није основана, а пошто се због природе правног односа спор може решити само на једнак начин према свим супарничарима (јединствени супарничари) они се сматрају као једна парнична странка, па се дејство жалбе коју је изјавила само тужена ББ протеже и на тужене ВВ и ГГ, у смислу члана 210 Закона о парничном поступку пошто се сматрају као једна парнична странка и спор се мора решити на једнак начин према свим туженима.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности у смислу одредбе члана 386 став 3 истог закона, а изрека првостепене пресуде је јасна и у њеном образложењу су дати потпуни разлози о битним чињеницама, који су сагласни са изведеним доказима, због чега се она неосновано побија и због битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању и стању у списима, решењем УПП 402-2019, у предмету О 332/12, јавног бележника у Сопоту прекинут је поступак расправљања заоставштине иза покојног ДД преминулог дана 10.1.2015. године и истим решењем упућен је на парницу наследни учесник - тужилац АА, син сада покојног оставиоца, ради поништаја усменог завештања проглашеног пред Основним судом у Младеновцу – Судском јединицом у Сопоту дана 3.7.2019. године, у предмету О 332/19. Сада покојни ДД је предметну изјаву последње воље дао на својој крсној слави Свети Лука дана 31.10.2014. године, у стану у коме је живео у присуству три сведока - ЂЂ, ЕЕ и ЖЖ и том приликом је изјавио да стан оставља својој ћерки ББ – туженој, а из разлога што она брине о њему и стара се и о његовој супрузи ЗЗ. ДД тешко се кретао у последње три године рачунајући од крсне славе уназад, није могао излазити из стана и силазити низ степенице, али је био ментално здрав и психички луцидан до краја живота. Тужилац АА и тужена ББ су рођени брат и сестра, а тужени ВВ и ГГ су уници оставиоца, а сестрићи тужиоца и тужене ББ, по преминулој сестри ИИ. Решењем Републичког СИЗ пензијског и инвалидског осигурања радника основне заједнице за Град Београд 40/134-81 од 4.5.1981. године ДД дат је на коришћење стан у ... у ..., и то стан ... на трећем спрату, по структури једнособан површине 40,39 м2, истим решењем је одређено да ће ДД користити стан са супругом ЗЗ, сином АА – тужилац и мајком ЈЈ. Из сагласности од 26.3.1993. године Ов I 459/93 произлази да је ДД дао сагласност свом сину и члану породичног домаћинства АА из ... (тужилац) да у својству купца закључи уговор о откупу стана са власником стана и то стана у ..., ... стан број ... на трећем спрату, површине 40,39 м2. ДД је изјавио да задржава право доживотног становања на предметном стану за себе и своју супругу.

Према уговору о откупу стана II Ов 5482/93 од 1.6.1993. године, закљученом између Републички фонд ПИО – Филијала за Град Београд - продавца и тужиоца АА из

... – купца, предмет уговора је откуп стана у ..., ... стан број ... Наведени стан је откупио корисник стана у својству члана породичног домаћинства носиоца станарског права и у целости је исплатио купопродајну цену. Мајка 33 је била упозната са откупом предметог стана.

Према исказу тужене ББ, саслушане у својству парничне странке, произлази да је она редовно обилазила своје родитеље, који су живели у предметном стану и из очеве приче сазнала је да је отац проверен од стране тужиоца пошто је тужилац требало да откупи стан, али у име и за рачун свог оца, а не у своје име и за свој рачун. Мајка је знала за постојање уговора, али нико није тражио њену сагласност за закључење истог, док је отац усменим завештањем пред сведоцима туженој оставио предметни стан с обзиром да је бринула о родитељима.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања и стања у списима, првостепени суд је применом одредби члана 117 Закона о облигационим односима закључио да не постоје разлози за ништавост предметног уговора о откупу стана, јер је исти пуноважан како по својој форми, јер је оверен и закључен у писменој форми, а такође не постоје разлози ни за његову ништавост на коју указује тужена, пошто није доказано постојање заблуде за закључење тог уговора на страни сада покојног ДД, док се супруга сада покојног ДД није противила закључењу предметног уговора о откупу стана, те је тужилац АА постао власник предметног стана на основу уговора о откупу стана из 1993. године, када је исти уговор закључен и исплаћена купопродајна цена. Осим тога, на основу члана 110 Закона о наслеђивању првостепени суд је оценио да нису постојали изузетне прилике ни објективне (изненадни догађај изазван узроком који погађа већу или мању групу људи, као што је земљотрес, пожар и друге катастрофе), као ни субјективне на страни сада покојног ДД, те да у конкретном случају није био испуњен ниједан од кумулативно постављених услова који морају бити испуњени да би усмено завештање производило правно дејство, па је као неоснован одбио тужбени захтев.

По оцени Апелационог суда првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право када је одбио тужбени захтев, дајући за своју одлуку разлоге које у целости прихвата Апелациони суд и сходно члану 396 став 2 Закона о парничном поступку на исте упућује.

Одредбом члана 84 Закона о наслеђивању (“Службени гласник РС”; бр. 46/95 и 101/23), који је био на снази у време сачињавања спорног завештања, предвиђено је да завешталац који зна да чита и пише што је сада пок. ДД несумњиво знао може завештање сачинити тако што ће исто својом руком написати и потписати.

Одредбом члана 110 Закона о наслеђивању прописано је да завешталац може последњу вољу усмено изрећи пред три истовремено присутна сведока ако због изузетних прилика не може сачинити писмено завештање.

Пуноважност усменог завештања као специфичног облика завештања везана је за постојање изузетних прилика. Неопходно је да су изузетне прилике постојале у објективном смислу, те да се у конкретном случају спречиле завештаоца у састављању писаног завештања. Болест и животна доб завештаоца, саме за себе не могу се сматрати

изузетним приликама, ако је према месту где је оставилац живео и према средини у којој се кретао објективно и субјективно имао могућности да састави писмено завештање. Завешталац може изјавити своју последњу вољу усмено пред три истовремено присутна сведока, али само ако није у могућности да сачини писмено завештање, односно другу форму завештања и само ако је та немогућност настала услед изузетних прилика, односно таквих које су у часу састављања завештања представљале немогућност да се направи писмено завештање.

У конкретном случају, завешталац сада покојни ДД био је болестан и тешко се кретао у последње три године, није излазио из стана, а у тренутку када је према исказима сведока саопштио своју последњу вољу био је потпуно свестан и способан за расуђивање, па код чињенице да је био писмен односно знао је да чита и пише могао је да састави писмено завештање пред сведоцима, или својеручно завештање, а могао је сачинити завештање позивањем судије надлежног суда у свој стан и састављањем судског завештања и свестан да је могао сачинити писмено завештање, судско завештање, својеручно завештање, односно да своју последњу изјаву воље изрази у неком од законом предвиђених облика који не подразумевају постојање изузетних прилика као услова за пуноважност, па је правилно првостепени суд закључио да због непостојања изузетних прилика нису испуњени услови за пуноважног предметног усменог завештања у смислу одредбе члана 110 Закона о наслеђивању.

Неосновани су жалбени наводи тужене ББ да се завешталац налазио у изузетним приликама, због којих је био спречен да сачини писмено завештање пошто се након давања своје последње изјаве воље дана 31.10.2014. године, његово здравствено стање знатно погоршало и преминуо је након два - три месеца, па није био у могућности да своју последњу вољу искаже на било који други начин.

Сама околност да је завешталац био болестан од тешке болести не упућује на постојање изузетних прилика, ако је према месту где је завешталац живео у средини у којој се кретао објективно и субјективно имао могућност да састави неки други облик завештања, а у конкретном случају, према утврђеном чињеничном стању таква могућност је постојала.

Без утицаја су жалбени наводи тужене ББ да је сада покојни ДД морао имати специјално пуномоћје своје супруге за управљање и правно располагање заједничком имовином у погледу дате сагласности за откуп предметног стана, с обзиром да је пресудом Апелационог суда у Београду Гж 4956/21 од 30.3.2022. године, одбијена као неоснована жалба тужене – противтужиље ББ из ... и потврђена пресуда Основног суда у Младеновцу – Судска јединица Сопот П 799/19 од 4.2.2021. године, у трећем ставу изреке, којим је одбијен као неоснован противтужбени захтев тужена ББ према тужиоцу АА, којим је тражила да се утврди да је ништав и да не производи правно дејство уговор о откупу предметног стана у Сопоту под бројем П 482/93 закључен дана 1.6.1993. године, с обзиром да је предмет захтева из противтужбе утврђење ништавости предметног уговора о откупу стана закљученог између уговорних страна тужиоца – противтуженог као купца и Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање као продавца, имајући у виду правно дејство одлуке овако постављеним тужбеним захтевом у смислу одредбе члана 104 Закона о облигационим односима, као и да противтужбом као тужени нису били обухваћени сви учесници материјално правног

односа предметног уговора о откупу стана, јер није обухваћена и друга уговорна страна Републички фонда за пензијско и инвалидско осигурање – продавац (који је нужни јединствени супарничар, с обзиром да је предмет спора утврђење ништавости уговора о откупу стана у којем је исти једна од уговорних страна, те се спор у конкретном случају може решити само на једнак начин према свим уговорним странама, па је противтужбени захтев тужене – противтужиље одбијен као неоснован због непотпуне пасивне легитимације у смислу одредбе члана 211 Закона о парничном поступку.

Приликом доношења одлуке Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе, али их посебно не образлаже, јер су исти без утицаја на могућност другачијег пресуђења.

Правилном применом одредбе члана 153 став 1 Закона о парничном поступку првостепени суд је одлучио о трошковима парничног поступка, чију висину је определио сагласно одредбама Адвокатске тарифе и Таксене тарифе важећим на дан пресуђења.

На основу изложеног, применом члана 390 у вези са чланом 387 став 1 тачка 2 и применом члана 401 тачка 2 Закона о парничном поступку, одлучено је као у првом ставу изреке ове пресуде.

Како тужена није успела у жалбеном поступку, то је у складу са чланом 165 став 1 Закона о парничном поступку у вези са чланом 153 став 1 истог закона, одбијен као неоснован њен захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка, одлуком садржаном у другом ставу изреке.

Председник већа-судија
Сања Агатоновић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић